

## Preventief Zelftesten

## Faciliteren voor werknemers

Inleiding

2

Feiten over zelftesten

3

Wanneer mag een werknemer  
niet zelftesten

3

Zelftesten onder supervisie of onder  
begeleiding: wat is het verschil?

3

Zelftesten onder begeleiding:  
hoe regel je dat?

5

Eisen aan zelftesten, proces,  
kwaliteit en veiligheid

6

Hoe om te gaan met testafval

6

Logistiek

6

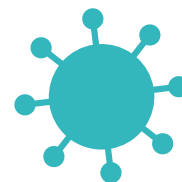
Stappenplan zelftesten faciliteren  
op locatie

7

Standaarden per stap

7



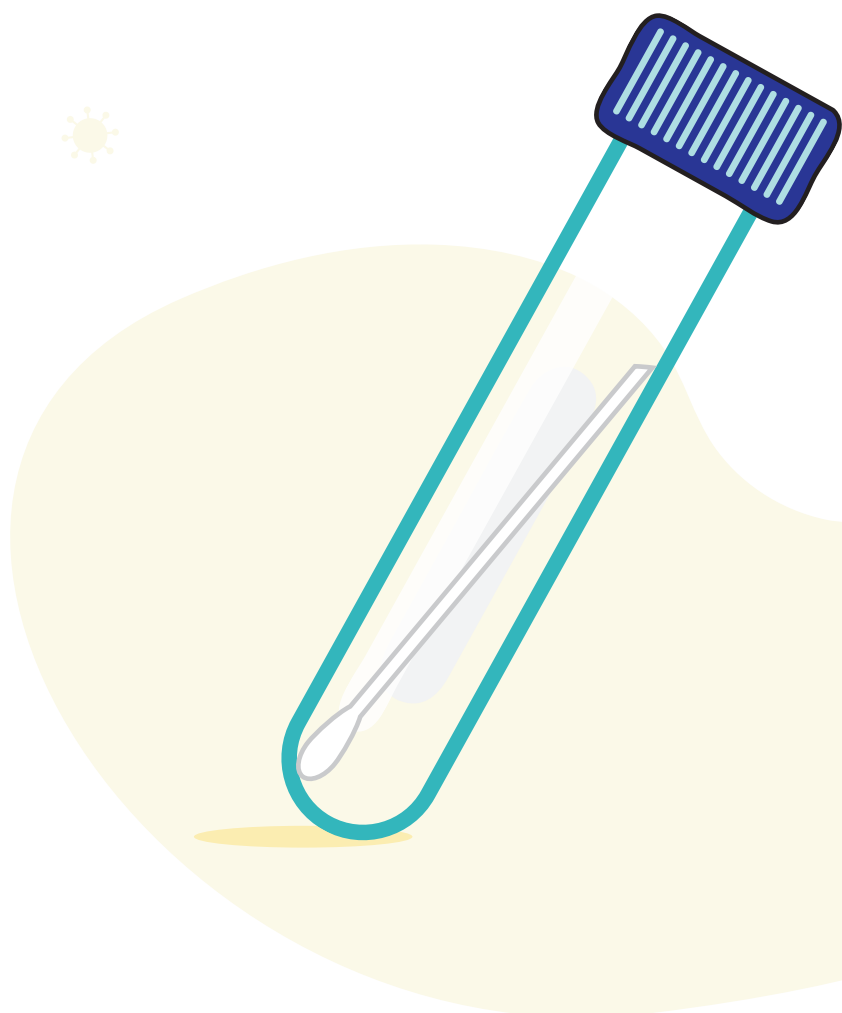


## Inleiding

**Deze toolkit is bedoeld voor werkgevers die werknemers preventief en op frequente basis willen laten testen middels zelftesten. De toolkit biedt inzicht in de te nemen stappen en verwijst naar standaard informatie die hulp biedt bij het opzetten van het zelftestproces onder supervisie of begeleiding.**

Preventief testen doelt op het testen van mensen zonder klachten of een bekende besmetting in hun omgeving. Het primaire doel van preventief testen is dat verspreiding van het virus sneller opgemerkt wordt en daardoor effectiever aangepakt kan worden. Preventief testen draagt bij aan de veiligheid en continuïteit van werk, omdat door vroege signalering het aantal mensen dat besmet kan worden en in quarantaine moet, kan worden beperkt. Ten tweede draagt het preventief testen van werknemers bij aan het creëren van een veilige werkomgeving.

**Let op:** Het gaat hier te allen tijde om vrijwillig preventief testen, dat niet kan worden gekoppeld aan enige vorm van het al dan niet verlenen van toegang tot een bedrijf. Het afnemen van een zelftest geeft geen recht op het loslaten van de geldende coronamaatregelen.



### Disclaimer

De in deze Toolkit verstrekte informatie is van algemene aard en dient niet te worden beschouwd als passend (juridisch) advies in een concreet geval. U kunt aan de informatie in deze Toolkit geen rechten ontleen. Evenmin kan Stichting Nederland Onderneemt Maatschappelijk of VNO-NCW aansprakelijk worden gesteld voor onjuiste en/of onvolledige informatie of het niet juist toepassen van de informatie die wij u met deze Toolkit verschaffen. Hoewel deze Toolkit met de grootste zorg is samengesteld, kunnen geen garanties worden gegeven met betrekking tot de volledigheid, de actualiteit en de juistheid van de weergegeven informatie.



## Feiten over zelftesten

- Zelftesten zijn sneltesten die door de geteste persoon zelf worden uitgevoerd. Daarnaast wordt door de geteste persoon de testuitslag zelf afgelezen, eventueel begeleid en geholpen door een supervisor of begeleider afhankelijk van de gekozen vorm (zie definities hieronder).
- Een negatieve uitslag van een zelftest heeft een beperkte geldigheidsduur van maximaal 48 uur.
- Laat bij het ontwikkelen van klachten de werknemer opnieuw testen, ook als dat binnen de 48 uur geldigheidsduur is.
- Bij een negatieve testuitslag moet een werknemer zich nog steeds aan de basismaatregelen houden, zoals:
  - 1,5 meter afstand houden waar mogelijk;
  - het dragen van een mondkapje;
  - voorzichtig zijn in het contact met kwetsbaren;
  - alert blijven op klachten;
  - bij het ontwikkelen van klachten laten hertesten bij de GGD.
- Een positieve testuitslag betekent dat je waarschijnlijk besmet bent. Volg de richtlijnen van het RIVM. Ga direct in isolatie, informeer contacten en meld de uitslag bij de GGD, zodat een afspraak gemaakt kan worden voor een PCR-test en het bron- en contactonderzoek kan starten.

## Wanneer mag een werknemer niet zelftesten

**LET OP! Laat in de volgende gevallen geen zelftest afnemen, maar laat werknemers een afspraak bij een GGD testlocatie maken:**

- De werknemer heeft coronaklachten
- De werknemer heeft contact gehad met een besmet persoon
- De werknemer is in de afgelopen 10 dagen teruggekomen uit een oranje gebied

## Zelftesten onder supervisie of onder begeleiding: wat is het verschil?

Elke zelftest bestaat uit twee stappen:

1. **Zelfafname:** Afname van de test (neusswab)
2. **Zelftesten:** Verwerken en aflezen van het resultaat van de test (buisje en test)

Tijdens het doorlopen van deze twee stappen kan er sprake zijn van supervisie van een BIG-geregistreerd arts of begeleiding van iemand zonder medische achtergrond. Het belangrijkste verschil daarbij is wie verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de zelftest. Zo ligt bij zelftesten onder **begeleiding** de verantwoordelijkheid voor de afname bij de persoon die de test afneemt, niet bij de begeleider. Bij zelftesten **onder supervisie**



ligt de (eind)verantwoordelijkheid van de afname van de test bij de BIG-geregistreeerde arts.

### 1. Zelftesten afgenomen onder supervisie van een BIG-geregistreeerde arts.

Wanneer zelftesten door werknemers worden afgenomen onder medisch toezicht van een BIG-geregistreeerd arts is sprake van zorg en moet voldaan worden aan de richtlijnen en de standaarden van het RIVM, LCI en de IGJ. Een bedrijfsarts is bijvoorbeeld een zorgaanbieder die zorg verleent in de uitoefeningen van beroep of bedrijf. Handelingen uitgevoerd door bedrijfsartsen vallen onder de werking van Wet BIG, Wkkgz, Wgbo en de Wpg (vigerende wet- en regelgeving). Ook commerciële partijen die voorzien in zelftesten moeten voldoen aan bovengenoemde richtlijnen en standaarden. Onderdeel van deze standaarden is dat de commerciële partij voorziet in een BIG-geregistreeerde arts.

Een BIG-geregistreeerd arts draagt zorg voor een goede zelfafname, het duiden van de testuitslag en het doorgeven van positief geteste personen naar de GGD. De arts is dus eindverantwoordelijk.

### 2. Zelftesten onder begeleiding

Medewerkers die zichzelf willen testen kunnen aan het bedrijf vragen of er verbale begeleiding kan plaatsvinden. Denk bijvoorbeeld aan begeleiding door een getrainde vrijwilliger. In dit scenario is er geen sprake van zorg, zoals bedoeld in de Wkkgz. De medewerker is zelf verantwoordelijk voor deze vorm van testen. Deze vorm van testen kan plaatsvinden op de

werklocatie of thuis onder digitale begeleiding. Bij deze variant is geen BIG-geregistreeerd arts betrokken en ligt de verantwoordelijkheid bij de tester zelf.

### 3. Zelftesten vanuit huis – zonder supervisie of begeleiding

Sinds kort zijn ook zelftesten zonder begeleiding of supervisie mogelijk. Deze zelftesten kunnen zonder een vorm van begeleiding of supervisie uitgevoerd worden aan de hand van instructies van de fabrikant en/of instructievideo's via internet. [Meer hierover lees je onder Eisen aan zelftesten, proces, kwaliteit en veiligheid.](#)



# Zelftesten onder begeleiding: hoe regel je dat?

Hoewel zelftesten zonder begeleiding te gebruiken zijn kunnen er toch redenen zijn om begeleiding in te regelen. Bijvoorbeeld omdat mensen niet gewend zijn om zichzelf te testen en er behoefte kan zijn aan verbale ondersteuning. Zelftesten onder begeleiding geeft mensen de mogelijkheid om vragen te stellen en vertrouwen op te bouwen, totdat ze de test zelf thuis kunnen uitvoeren.

## Keuze begeleiding

Voor het preventief zelftesten ligt de keuze voor het al dan niet organiseren van begeleiding bij de werknemers en het bedrijf zelf. Afwegingen hierbij kunnen zijn:

1. de begeleidingsbehoefte van de doelgroep
2. kenmerken van de doelgroep  
(laaggeletterdheid, onzekere houding t.o.v. testen)
3. de begeleidingsbehoefte van het bedrijf



## Eisen aan zelftesten, proces, kwaliteit en veiligheid

Voor het gebruik van antigeen sneltesten als zelftest zijn door het ministerie van VWS een aantal ontheffingen verleend.

Welke testen van welke leverancier als zelftest gebruikt mogen worden is terug te vinden op de [website van de Rijksoverheid](#).

Per leverancier wordt bij de zelftesten altijd een instructie voor gebruik en een verwijzing naar een instructiefilmpje geleverd.

## Hoe om te gaan met testafval

Een zelftest afnemen **bij mensen zonder klachten** is geen zorghandeling.

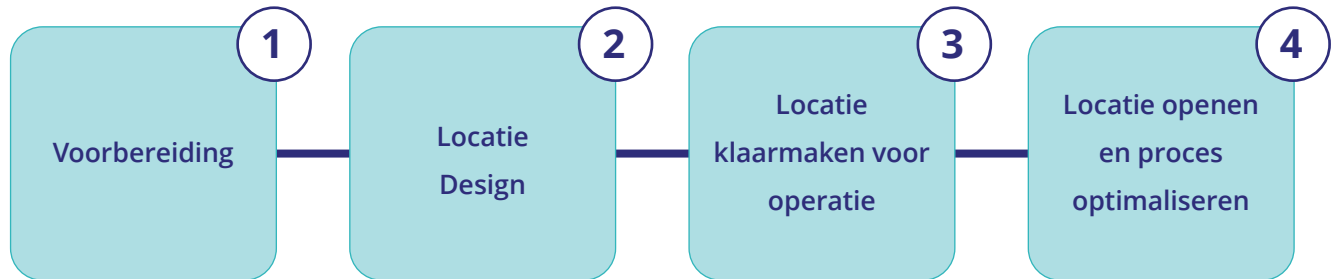
Het is daarom niet nodig om bij een eventuele positieve uitslag dit afval als besmettelijk afval te verpakken conform de voorschriften van het ADR. Bij een positieve uitslag het afval in een aparte zak verpakken en deponeren bij het gewone afval.

## Logistiek

Op dit moment is het mogelijk zelftesten te bestellen via commerciële partijen.



# Stappenplan zelftesten faciliteren op locatie



Om te komen tot een antigeen zelftestlocatie is een standaard stappenplan opgesteld. Dit stappenplan bestaat uit een viertal fases waarin verschillende stappen worden ondernomen. Het plan start bij de voorbereiding en beschrijft alle nodige stappen om te komen tot de laatste stap, het openen van de locatie.

## Standaarden per stap

Voor de verschillende stappen beschreven in het stappenplan zijn standaarden ontwikkeld door onder andere Operatie Fastlane van VNO-NCW en de GGD-GHOR Nederland. Onderstaande standaarden zijn opgenomen als bijlagen in deze Toolkit en helpen bij het opzetten van een locatie waar antigeen zelftesten onder supervisie, danwel begeleiding kunnen worden afgenomen.



### Hyperlinks naar de bijlagen:

#### Stap 1: Voorbereiding

- [Opzetten zelftestorganisatie](#)
- [Communicatie met testpubliek/deelnemers](#)

#### Stap 2: Locatiedesign

- [Vereisten aan een zelftestlocatie](#)
- [Standaard tekening van een zelftestlocatie](#)
- Standaardwerkwijze zelfafname per leverancier (enkele voorbeelden):
  - Acon Flowflex instructiefilmpje: [NL](#) | [EN](#)
  - Roche - instructiefilm
- Standaardprocedures (SOP's) per leverancier (enkele voorbeelden):
  - [Acon](#) | [Biosynex](#) | [Roche](#)
- [Kwaliteitsborging](#)
- [Begrippenlijst](#)
- [Aandachtspunten privacy en arbeidsrecht](#)

#### Stap 3: Locatie klaarmaken voor operatie

- [Checklist begeleid zelftesten - op locatie versie 2.0](#)
- [Checklist begeleid zelftesten - thuis versie 2.0](#)
- [Checklist zelftesten - thuis](#)

#### Stap 4: Locatie openen en proces optimaliseren

- [KPI monitoring](#)

### Vragen

- Aanvullende informatie over het testen in de werkomgeving is te vinden op [www.werkgeverstesten.nl](http://www.werkgeverstesten.nl)